

Slovenski dom

Štev. 30.

V Ljubljani, torek 8. februarja 1938.

Leto III.

Novi Hitlerjev red v nemški vojski, zunanji politiki in gospodarstvu: En voditelj - in trije poddiktatorji

Berlin, 8. februarja. o. Spremenjena nemška vlada se je na prvi seji bavila z zamenjavo nemških diplomatskih zastopnikov v inozemstvu. Rimski poslanik von Hassel, dunajski von Papen in tokijski Direksen so bili ob zadnjih spremembah poklicani s svojih mest. Kakor kaže, bo v Rim prišel dosedanj komisar za pravosodje Franck, sedanji poslanik v Salamanci Stohrer bo šel na Ribbentropovo mesto v London, von Papen pa boje v Salamanco. Na Dunaj bodo poslali najbrž dosedanjega tajnika pri predsedniku vlade Meissnerja. V Tokio pojde sedanji generalni konzul v Sanghaju Kriebel. Iz tega sklepajo, da bo Nemčija spremenila svoje stališče do Japonske, do nacionalistične Španije in do Avstrije, kar zahtevajo vojaški zastopniki v tajnem političnem svetu. Spremembe v vojski se nadaljujejo naprej.

Poleg 14 upokojenih generalov so upokojili 60 polkovnikov, ki so veljali za pristaše generala Fritscha in njegovih stremeljenj. 49 generalov so premestili. Vojno ministrstvo v svoji prejšnji obliki je prav za prav odpravljeno.

Po spremembah, ki so se izvršile v nemški politiki in vojski zadnje dni, je ustroj vrhovnega vodstva nemške države naslednji:

Poglavar in vodja vsega državnega vojaškega, gospodarskega in političnega življenja je Hitler. Njemu so neposredno podrejeni nekaki podvodje ali diktatorji v posameznih panogah: za vojsko general Keitel, načelnik glavnega štaba pri vrhovnem poveljstvu in načelnik vodstva vse oborožene vojne sile. Temu so podrejeni: general von Brauchitsch, poveljnik kopne vojske, naslednik generala Fritscha; admiral Raeder, poveljnik mornarice, in maršal Goering kot vodja vojnega letalstva. Podvodja ali diktatorji za gospodarstvo je maršal Goering, ki je v tej svoji službi odgovoren neposredno Hitlerju, kot poveljnik letalstva pa je podrejen Keitelu in ima nalogo izvesti štiriletni gospodarski načrt do zadnje podrobnosti. Podvodja za zunanjo politiko sta: novi zunanji minister in osebni Hitlerjev prijatelj von Ribbentrop ter bivši zunanji minister von Neurath, ki je predsednik tajnega zunanjepolitičnega sveta.

Nad vsem temi tremi najvažnejšimi panogami nemškega državnega življenja ima neposredno nadzorstvo Hitler, stranko in njene organizacije in njeno delo pa je pustil svojim dosedanjim političnim sodelavcem. Po teh spremembah je razvidno, da je Hitler ustvaril za vojsko, zunanjo politiko in gospodarstvo nov red in novo vodstvo.

Vesti 8. februarja

Ogromna množica ljudstva se je udeležila zadušnice v San Pavlu v Braziliji za pokojniki tovariši italijanskega letalca Stoppanija, ki so našli smrt ob nedavni nesreči svojega letala.

Uslužbenci največjih hotelov v Nici, zimskem in pomladanskem letovišču kraljev in bogatašev, so začeli stavkati, ker so hotelski lastniki sklenili kolektivne pogodbe tudi z drugimi nameščenimi strokovnimi organizacijami in ne samo z levičarsko CGT.

Zanimiv letalski poskus se je posrečil Angležem. Veliki bombnik »Mayo« se je dvignil z majhnim lovskim letalom na hrbtni. Med letom se je lovec pognal z bombnika in sta šla vsak svojo pot ter se tudi ločeno spustila na zemljo.

Italijanski ministrski predsednik Mussolini je s svojim trimotornim letalom obiskal vsa letališča v srednji Italiji. Pilotiral je sam.

Upor v tistem delu južne Arabije, ki je pod oblastjo Angležev, še traja. Uporni Arabci so zažgali neko angleško letalo, ki se je moralo spustiti. Zaradi tega so »človekoljubni« Angleži dali bombardirati glavno mesto rodu Hadraman.

Turški zunanji minister Ruždi Aras je v Budimpešti dejal časnikarjem, da bo italijanski zunanji minister Ciano v kratkem obiskal Ankaro in podpisal prijateljsko pogodbo s Turčijo.

Ogromno angleško potniško letalo, ki vzdržuje zvezo med Londonom in Indijo, je polno potnikov treščilo na tla pri letališču v Brindisiju. Potniki so, kakor po čudežu, nepoškodovani.

Katoliške organizacije v Združenih državah so začele z nabiranjem prispevkov za pomoč žrtvam vojne v nacionalistični Španiji.

Dva vlaka sta se zalekla blizu severnofrancoskega mesta Rouena. Trije potniki so mrtvi, 15 pa hudo ranjenih.

Slavnostno kosilo na čast poveljniku portugalskega brodiraja, admirala Oliveru je priredil nemški admiral Marschal na bojni ladij, ki je v lizbonskem pristanišču, »Deutschland«, kjer je tudi več angleških bojnih ladij. Kaže, da Angleži in Nemci tekmujejo za portugalsko zavezništvo.

Do hudih pobojev je prišlo v oazi Biskra v južnem Alžiru, kjer so domačini napadli francosko vojaštvo, ki je vzdrževalo red pri nekih volitvah.

Velike hitlerjevske demonstracije so bile v nedeljo pri smučarskih skakalnih tekmah v Celovcu. Pri tekmah so sodelovali naši fantje, Avstrijci, Nemci in Japonci. Orožništvo je moralo zaradi demonstracij in pretepotov prireditve pred koncem zaključiti.

Usoda ruskih tečajnih raziskovalcev, pod katerimi poka ledena plošča, ki plove proti jugu, je zelo negotova, ker zaradi viharjev ledolomilci, ki jim hite na pomoč, ne morejo nadaljevati svoje poti naravnost proti lomeči se ledeni plošči.

Za nemško-japonsko prijateljstvo so manifestirale ogromne množice ob odhodu dosedanjega nemškega poslanika v Tokiju Dirksena. Poslanik je bil ob zadnjih spremembah v nemški politiki nenadno odpoklican.

Anglija se pripravlja na vojno, tako piše z ozirom na povečanje angleške mornarice in letalstva turško časopisje.

Osem milijard dolarjev za devet velikih avtomobilskih cest, ki bi križale Združene države v raznih smereh, bo najbrž dala ameriška vlada. Pri cestah, ki jih bodo gradili po nemškem zgledu, bi zaposlili veliko brezposelnih.

Veliko razstavo italijanske grafične umetnosti so odprli včeraj v Rotterdamu na Holandskem. Takoj v začetku jo je obiskalo ogromno ljudi.

Kongres zveze nemških narodnih manjšin je bil pretekli teden v kopališču Sarow pri Berlinu. Vodil ga je voditelj čeških Nemcev Konrad Henlein. Sprejeli so važne sklepe za organizacijo nemstva v tujini, zlasti v državah Male zveze.

Nemško notranje ministrstvo je prepovedalo uvoz francoskega poluradnega lista »Temps«, ker je prinesel senzacionalna odkritja o ozadjih političnih sprememb v Nemčiji. Po njem smo tudi mi včeraj prinesli, žal, odkrjeno poročilo.

Kongres mednarodnega urada za delo bo junija meseca v Zenevi.

Novi nemški gospodarski minister Funk je včeraj slovesno prevzel posle. Gospodarski diktator maršal Göring je pri tej priliki imel daljši govor.

Knjižnico Zveze narodov bo pregledovalo posebno odposlanstvo belgajškega vseučilišča. Da bodo uredili knjižnico pravnega oddelka na belgajski univerzi po zgledu knjižnice pri ZN.

Francoski vojni minister Daladier je odločno zanimal vesti nekaterih francoskih listov, ki so pisali, da je poveljnik nemške kopne vojske general Fritsch moral odstopiti, ker je bil v tesnih zvezah s poveljstvom francoske vojske.

Nad tisoč bolgarskih trgovcev bo prišlo s posebnim vlakom v Jugoslavijo. Ogledali si bodo vse trgovske in druge važnejše ustanove.

Italijanski vrhovni obrambni svet je imel včeraj spet sejo pod predsedstvom Mussolinija. 470.000 pengoz, okrog štiri milijone dinarjev, je poveril blagajnik madžarskega dirkalnega kluba Karel Schwab in pobegnil čez mejo.

Portugalska bo nakupila veliko bojnih letal v Angliji, Italiji in Nemčiji. Vlada je poslala v te države še posebna odposlanstva.

Letila sta se znana letalca Jim Morrison in njegova žena Amy Odslej bosta ločeno letala.

Traktor se je zalezel v poln tramvaj na eni najbolj prometnih ulic v Bruslju. 15 ljudi je bilo pri tem hudo ranjenih.

Konferenca avstrijskih školov se je začela na Dunaju in bo skušala rešiti nekaj važnih vprašanj, ki so v zvezi s splošnim položajem v Avstriji.

Vodja naših levičarjev v španski šoli

Marseille, 8. febr. m. Pred kratkim je dopotoval v Barcelono znani agrarni jugoslovanski marksist dr. Dragoljub Jovanović. V Barcelono je došel iz Pariza, kjer je bil obiskal več vodilnih ljudi francoske ljudske fronte, med njimi voditelja komunizma Thoreza. Za potovanje v Barcelono je dr. Dragoljub Jovanović poslal predsednik rdeče vlade v Španiji Negrin železniško karto in druga potrebna sredstva za potovanje. Vse to je dr. Dragoljub Jovanović prejel pod motivacijo, da »prisostvuje z

jugoslovansko delegacijo« seji španske delavske zbornice. Te seje se je dr. Dragoljub Jovanović udeležil dne 3. februarja. Po svoji stari navadi je tudi tokrat rad sprejel časnikarje ter jim dal izjavo, ki jo je španska rdeča uradna agencija objavila v svojem dnevnem poročilu na prvi strani pod naslovom »Izjava profesorja Jovanovića, jugoslovanskega delegata«. Jovanović bo v Španiji obiskal tudi rdeče prostovoljce iz naše države.

Anglija skrbi za varstvo plovbe ob Španiji:

70 bojnih ladij straži Balearske otoke

London, 8. febr. o. V zvezi s protestno spomenico, ki jo je angleška vlada poslala španskim nacionalistom zaradi napadov na angleške trgovske ladje, poročata londonski tisk o nadaljnjih ukrepih vlade za varstvo angleške plovbe na Sredozemskem morju. T ukrepi, ki jih bo Anglija izvajala v sporazumu in s pomočjo Francije in Italije, imajo namen ustvariti nepretrgno ograjo med oporiščem nacionalistične mornarice in letalstva na Balearskih otokih in med rdečo špansko obalo. Skozi to ograjo ne bo mogla nobena podmornica in tudi letala le težko, ker bo med Baleari in celino patroliralo po teh angleških skupih 70 manjših hitrih bojnih ladij. 40 jih bo dala Anglija, 30 Francija. Iz Gibraltarja so odposlali Angleži za ojačanje te pregraje dve veliki križarki s najmodernejšimi protiletalskimi topovi. Franciji pa so pomagalno štivilo letal na svojem alžirskem letalskem oporišču Arzeu. Vsa ta dejanja imajo namen izvesti zaporo okrog Balearskih otokov.

Na seji angleške poslanske zbornice, ki se je bavila z zadnjimi dogodki ob španski obali, je včeraj zunanji minister Eden izjavil, da določbe nyonskega sporazuma ne zadostujejo več za var-

stvo plovbe v španskih vodah in da bo Anglija zaradi tega izdala dopolnilne odredbe. O tem je obvestila obe španski vladi. Angleška mornarica bo vsako podmornico, ki jo bo odkrila pod vodo izven španskih obalnih voda, takoj potopila. Angleška vlada se je o teh ukrepih sporazumela s Francijo in Italijo, ki bosta dali svojim bojnim ladjam pravtaka naročila.

Salamanca, 8. februarja. AA. Službeni tisk je objavil uradno poročilo o potopitvi angleškega parnika »Alcira« na Sredozemskem morju. Poročilo pravi med drugim, da na parniku ni bilo naprav za brežični brzojav, vendar so bile rdeče oblasti tudi brez tega obveščene o napadu na ladijo, še preden so brodomolci prispeli na kopno. To dokazuje, da so rdeči odgovorni za ta dogodek. Tudi če se izjava posadke sprejme za točno, da se je namreč ladija potopila zaradi tega, ker je zadela na neko mino, je treba vendarle sklepati najmanj to, da nacionalistov v nobenem primeru ni mogoče proglasiti za odgovorne in da je njihova blokada s pomočjo min uspešna. Hkrati naglašajo poročilo, da je bila javnost o proglasitvi blokade pravočasno obveščena.

Krvave volivne priprave v Romuniji

„Prešeren ni ne tvoj ne moj, je last slovenskega naroda“

Za dan, ko slovenska mladina zbira za odkup Prešernove rojstne hiše

8. februarja 1849 je v Kranju umrl največji slovenski pesnik France Prešeren. Slovenskemu narodu je zapustil drobno knjižico pesmi »Poezije doktorja Franceta Prešerna«, ki so postale zaklad slovenskega naroda, potrdilo našega jezika in naše kulture pred svetom. Za to priliko je imel pisatelj Fr. S. Finžgar v ljubljanskem radu predavanje o delu za odkup Prešernove rojstne hiše.

Zamisel, da bi odkupili Prešernovo rojstno hišo, ki naj bi prišla v last naše banovine — torej v last slovenskega naroda, je izmed redkih idej tista, ki so jo pozdravili vsi časopisi soglasno z velikim navdušenjem. Napisanih je bilo mnogo iskreno lepih člankov o tem. To priča, da je v nas še umevanja dovolj za to, kar ni ne strankarsko ne politično ne sebično-osebno, ampak vsem skupna narodna, kulturno-slovenska zadeva. In vsa javnost je dokazala, da je taka, vsemu narodu skupna stvar otetev rojstne hiše našega prvega in največjega pesnika Franceta Prešerna, ki je v dobi prebujenja slovenske zavesti s svojo večnostno poezijo prvi odprl vrata v plotu naše ožje domovine v široki svet in nam z njo napisal potni list v družbo drugih kulturnih narodov.

Prav blizu je dan — 8. februar — ko bo vsaka šola — v mestu in po hribovskih zakotjih — praznovala Prešernov smrti dan in zbirala drobne dinarje kot temeljne kamenčke za odkup Prešernove rojstne hiše.

Gotovo bo vse zanimalo, kako se je rodila zamisel, da bi bila vprav naša mladina, po Prešernovo »naš up, ki ji ne umrli ljubezni do domačije noben strup« — tista, ki naj prevzame glavno breme za izvršitev tega namena.

Naj sežem nekoliko nazaj. Kot otrok sem kajkrat slišal v domači hiši o Ribičevem dohtarju, ki je znal pesmi skladati. Moj oče — dober pevec — vem, da je možem pravil tekst: »Blizu se železna cesta« — toda omenil: »Ta je res lepa; vižo ji moramo dati, da jo bomo peli.« Prešeren torej med preprostim narodom ni bil tako neznan, kot bi kdo mislil. Spominjam se še velikega navdušenja v tisti, ko so na Ribičevi hiši odkrili vzdano spominsko ploščo in je Breznica prvič videla Sokole, tedanje navdušene borece za slovenstvo.

Ko sem zasel v ljubljanske šole, sem mnogo poizvedoval o Prešernu, kar sem tuintam že zapisal. Prišla je osma šola 1891. Takrat smo dali Slovenci-osemosolci pobudo — seveda zelo tajno — za nekakšno Jugoslavijo. Zvabili smo abituriente vseh slovenskih in hrvaških gimnazij v Ljubljano. Slovenci smo pripravili igr »Na Gosposvetskem polju«, v kateri so imeli Hrvatje hrvaško, Slovenci pa slovensko besedilo. Igru mi je vladala zaplenila. Kljub temu je večer v stari Citalnici v Ljubljani bil nad vse slovesen. Takrat so prišle prvič tamburice v Ljubljano. Zagrebški dijak si imeli odlični orkester. Drugi dan po veselici smo šli v Vrbo, kjer sem vse lepo pripravil. Na podčju vrh stopnice nas je čakal gospodar — Joža Vovk. Korjenjak, da le kaj. V pristni narodni noši nas je pozdravil in govoril kot kak narodni voditelj. (Ta gospodar-kmet je namreč imel 6 latinskih šol). Hrvatje so ga z nami vred obdružili in bili vsi navdušeni. Niso odlegli, da je napregel, naložil na lojstrski voz najbolj nežne mešanske dijak in šel z nami na Bled. Tamkaj je knez Windisch-graetz poslal k Petranu pismo in prosil, če sme z družino priti poslušat tamburice, ki jih je prvič slišal. Omenim naj, da je bil med dijak tedaj tudi Stefan Radič, ki se je naučil Gregorčičevo Kmečki hiši in jo čustveno, s čistim slovenskim naglasom predaval kasneje v kamniški Citalnici. Ta dijaški obisk je bil pač izredno slovesen in številan. Razen tega pa so bili vedno posamezni dijak tisti, ki jih je največ obiskalo Prešernovo rojstno hišo. Kajkrat sem jih vodil v Vrbo. Seveda — poletje — družina vsa na polju, hiša zaklenjena. Stekel sem v polje do Ribiča. Večkrat mi je dal kar ključ, mnogokrat pa je popustil zastavljeni plug in šel sam odpirat: Jih moram pozdraviti! je rekel stari študent, ki kljub kmetu ni mogel pozabiti svojih dijaških let.

Ze takrat me je obletavala misel, ko sem v šoli slišal, kaj vse store Nemci za rojstne domove svojih velikih mož, da bi tudi mi Slovenci morali odkupiti Prešernovo rojstno hišo in jo varovati kot narodno dragocenost. Toda življenje me je pehalo po službah iz kraja v kraj in nikakor mi ni bilo mogoče začeti kakršnokoli akcije v ta namen. Pokojni Ribič — Janez Vovk, ki je l. 1935 umrl, mi je rekel ob neki priliki: »Sitno mi je, ko ne moremo imeti tako pospravljeno po hiši. Saj veste, otrok je, da kar mrgoli. Kam naj jih denem? Zadnjič je prišel sam kralj k nam, pa je bilo vse navzkriž. Podaljšajte mi hišo, da bomo imeli dovolj prostora, potem pa bo veža, hiša in kamra tako rekoč vaša. Vedno čista za obiske.« Ta misel bi bila izvedljiva z dosti skromnimi žrtvami. Toda hiša bi ne bila več ista. Skvarjena bi bila. Zato sem poskusil s sedanjo vdovo, ki mi je nečakinja. Privolila je, da odstopi hišo, ako ji sežidamo novo na njenem vrtu. Zazdelo se mi je, da te prilike ne kaže izpušiti iz rok. Ko sem to omenil l. 1936 in 1937 mimogrede pri predavanju v Ljubljani, v Celju (učiteljskemu zboru) in nekaj malega napisal v »Mladiku«, so se oglašili takoj dijak iz Maribora in poslali zbirko nad 300 din kot prvi kamen za Prešernovo hišo. Za njimi je prišlo učiteljsvo celjskega okraja, ki je nabralo pri zborovanju 600 din, akademiki v Bohinju v lanskih počitnicah ob tečaju pa nad 500 dinarjev. To mi je bil jasen kazipot, kako bi se izvedel odkup Prešernove rojstne hiše. Od nekdanje je bil dijak tisti, ki je hodil v Vrbo in danes je prav tako dijak, ki je v svoji ljubezni prvi žrtvoval za ta namen, še preden je bil sestavljen odbor. Za dijakom pa se je takoj oglašilo naše narodno učiteljsvo. Torej mladina in njeni vzgojitelji bodo popravili, kar smo stari zamudili; taka je bila moja sodba.

Zato sem se napotil k g. banu, mu ves načrt razodel in vprašal, ali je pripravljen določiti za vse šole v banovini Prešernov dan v namen takih zbirk. G. ban je bil takoj volje, da to stori in je zaeno odredil, naj banski tehnični oddelek izvrši načrt za novo hišo, da bo res slovenski kmečki dom in ne kaka sodobna delavska hišica, ki bi ne spadala v to lepo pokrajino prav k cerkvi sv. Marka. G. ban je dalje tudi izjavil, da bo banovina rada sprejela staro Ribičevo — Prešernovo rojstno hišo v svojo last, da bo res postala lastnina vsega naroda.

Poslej mi je bila pot ravna. Z g. predsednikom Slovenske matice sva se posvetovala o sestavi odbora za odkup Prešernove rojstne hiše in sklenila: V odbor naj bodo povabljeni predstavniki najvišjih kulturnih naših ustanov. In tako je res na čelu odbora rektor naše univerze in ob

njem zastopniki najvišjih zgolj kulturnih institucij z načelnikom banovinskega prosvetnega oddelka. S tem je, tako je odbor prepričan, izpodbilo vsako strankarsko trenje: Prešeren ni ne tvoj ne moj, Prešeren je naš, je last vsega slovenskega naroda, naš skupni vrh, naš ponos, naša čast, nesmrtni stvaritelj lepote iz našega duha in naše besede.

Dasi sem že omenil, kaj je privedlo mene in odbor na to pot pobiranja za odkup Prešernove rojstne hiše, se mi zdi potrebno, da ta namen še nekoliko pojasnim. Nekaj glasov — so zelo redki — se je nekam plaho javilo s pomisleki, češ, zakaj pa ravno in samo otroci in šole? Saj imamo po šolah vedno drugih nabirk dovolj.

Na prvi pomislek odgovorjam v imenu odbora: Čeprav v okrožnici banovine ni to izraženo, je pa vsakemu jasno, da gre tu za moralni uspeh, da gre za pobudo tiste skupne zavesti, ki jo moramo imeti in jo zlasti gojiti v mladini, zavesti namreč o svoji slovenski samobitni in svojski kulturnosti, za katero se je od prvih početkov že toliko žrtvovalo, ki je dosegla tako odlične uspehe, da bi bilo groza, ako bi vse to zvedeno. Mladina pa je tista, ki bo gojila višji razcvet naše kulture, kar se že vidno kaže na vseh kulturnih področjih, odkar smo zedinjeni v narodni državi in imamo svojo slovensko univerzo. Drugi vzrok je tudi ta, ki ni omenjen, pa naj ga povem: Čisto dobro se zaveda ves odbor, da je mnogo bede med učenci in da jih je veliko število, ki tudi dinarja ne bodo zmogli. Toda učenci naj bodo agitatorji pri imovitejših starših, da dajo več. Zlasti pa naj bi dijaštvo z vsem mladim navdušenjem šlo potkrat v bogate hiše, ki nimajo nikogar več v šoli. Ti imoviti Slovenci ne smejo dati dinarja; žrtvovati morajo večje vsote, ako imajo le količjak slovenskega smisla in narodne zavesti. Kar prav je imel tisti gospod iz daljne tujine, ki mi je rekel: »Zakaj tak aparat za odkup uboge, skromne hiše?« — Ljubljana, mati Slovenije, ima toliko imovitih ljudi, da bi sama v enem dnevu lahko odkupila Prešernovo rojstno dom, pa bi se prav nikomur nič ne poznalo. Torej — ne samo otroci — vsi prispevajmo, dijak, vi žive iskre pa zares pojdite k imovitim ljudem

in navdušeno poagitarajte za prispevek, ki ga boste izročili v svoji šoli.

Drugi ugovor je: Ker imamo že toliko zbirk. Res je. Nima natančnega vpogleda, sodim pa, da se je po naših šolah za slovenske, naše stvari še presneto malo nabiralo. Pravilno bi bilo, ako zbirmo po šolah za spominke naših južnih bratov, da bi tudi ti zbirali za nas. Res, za Prešernovo hišo niso bili naprošeni. Pa se je iz notranje pravičnosti odzvala tudi že srbska gimnazija (Čačak) — upajmo, da se bo še katera druga. Čehi so po gestu »Narod sebi« — zbrali velikanske vsote za svojo kulturo še v dobi Avstrije. Narod sebi! Spoštujemo najprej mi sebe sami, sicer nas drugi ne bodo nikdar cenili. Zato naj ne bo 8. februar letos le praznik za šolsko mladino, ne žalni smrti dan — naj bo vseh živih dan. Povsod v družini, družbi, društvu naj bo kdo, ki bo pobral prispevke za Prešernov muzej in jih poslal Hranilnici dravske banovine v Ljubljani, kamor se stekajo vsi prispevki.

Ko bo — upamo že to poletje postavljen novi Ribičev dom, tedaj bodo pač naši odlični arhitekti s svojim nasvetom priskočili na pomoč, da se pri Prešernovi rojstni hiši vse popravi, kar je prvotno lice skazilo. Na hvalo, da imamo še žive sorodnike, zlasti pranečaka župnika Vovka, ki bodo natančno povedali, kaka je bila hiša prej — zunaj in znotraj. Hiša mora dobiti in potem obdržati pristno lice slovenskega kmečkega doma.

Tudi za to skrbí že odbor, da bodo obiskovalcem — domačim in tujim na voljo slike in razglednice Prešernove rojstne hiše. Vrbe, cerkve sv. Marka in pesnika Prešerna. Saj jih skoraj nikjer sedaj ni. Odbor se je baval tudi z mislijo, da bi letos za Velikonoč izdal posebne Prešernove razglednice in bi čisti dobiček prodajalci in trgovci poklonili za odkup Prešernove rojstne hiše. — Tako, glejte, zbira odbor zrno do zrna, kamen do kamna v trdnem zaupanju na uspeh za to vse slovensko kulturno dejanje.

Naj velja: Narod sebi! Dokažimo sebi, da se zavedamo, kaj smo in kaj je naša narodna dolžnost, pokažimo pa tudi tujcu, da res spadamo v družino kulturnih narodov.

Do 250.000 novih sodnih aktov

Ljubljana, 8. februarja.

Apelacijsko sodišče v Ljubljani je izdalo na eni poli kandijskega formata sumarni izkaz poslov pri sodiščih v okrožju tega sodišča za leto 1937, kakor običajno vsa leta po prevaru, kajti take izkaze je poprej vsako leto sestavljalo graško višje deželno sodišče, pod katero je bilo podrejeno ljubljansko deželno sodišče. Na prvi strani so v rubrikah zbrani podatki o poslih štirih okrožnih sodišč v Ljubljani, Mariboru, Celju in Novem mestu. Na drugih dveh straneh pa so nanizani podatki 49 okrajnih sodišč. Na videz so to suhoparne številke, ki navajajo število novih aktov za posamezne sodne posele. Sumarni izkaz navaja nove civilne pravde, menične tožbe, kazenske zadeve, obtožnice, ekssekucije, posle zemljiške knjige in še druge zadeve.

Prav zanimivo je, da je bilo pri 4 okrožnih sodiščih lani zaznamovanih 16.926 novih spisov, pri 49 okrajnih sodiščih pa 233.941, tako da je bilo lani celotno na teh sodiščih 250.867 novih aktov. Koliko naj bi

Od tu in tam

Ze dve leti živi s pulzom 10 do 20 — stari občinski zdravnik dr. Morozov v Ljubljani. Mož je na stara leta močno oporek, vendar ima trdno voljo živeti še nekaj let ter si je zato sestavil poseben jedilni list in začel jemati posebna zdravila. Čeprav ne more hoditi in mu je srce že tako oporekalo, da že dve leti ni večkrat kot po 10- do 20-krat bilo na minuto, se kar drži pri življenju, ne da bi izgubil vedrost.

Belgrajski mesarski pomočniki bodo stopili v stavko, ker jim mojstri nečejo podpisati nove kolektivne pogodbe. Pomočniki so se z mojstri večkrat pogajali za zvišanje mezd in končno je bilo urejeno delovnega časa, vendar so mojstri dosledno odklanjali podpis, nasprotno pa so šli in podpisali kolektivno pogodbo z nekim društvom mesarskih pomočnikov, o katerem pa je znano, da v njem mesarskih pomočnikov sploh ni. Pogodbo so sklenili le zato, da z njo izigravajo pomočnike. Pomočniki so zato sklenili, da bodo nehali delati za nekaj dni in tako mojstre prisilili na popustljivost.

Velika tatvina je bila izvršena pred dnevi v Ptuj. Neznani tatovi so vlomili v garažo prevoznika podjetja Senčar in pokradli s tovornega avtomobila vse blago, ki ga je prevoznik tisti dan pripeljal iz Ljubljane za razne pujske trgovce. Ker je bila že noč, lastnik ni blaga raztovoril, temveč je avtomobil enostavno zaprl v garažo. Sredi noči pa je postal plen drznih vlomilcev.

Iznajdljiv prodajalec je kmet Blagoje Babič iz Kaludre pri Beranah v Črni gori, ki laja kot pes in s tem privablja k svoji stojnici kupovalce. Blagoje redno vsak dan hodi na beranski trg in prodaja domače pridelke. Dnevno iztrži po deset do dvajset dinarjev, toda vselej proda vse, kar je prinesel s seboj. Največ reklame si dela pač z oponašanjem pasjega lajanja.

Carina na motorna kola se bo znižala. Finančni minister je predlagal več sprememb odnosno znižanje carinskih postavk, zlasti za motorna kola, na katera se bo odsej plačevala carina v višini 15% osnovne vrednosti. Znižanje carine so izposlovalne razne turistične organizacije, obenem pa poslovalce v skladu z ugodnostmi, ki so bile določene v pogledu carin na avtomobile. Ministrski svet je predlog finančnega ministra odobril.

Novega kotorskega škola profesorja Butorea je slovesno ustoličil v nedeljo episkop škof dr. Bonafacič ob prisotnosti dubrovnškega škola dr. Catevica in hvarskega škola Pušića. Svečanosti so prisostvovali zastopniki vseh civilnih in vojaških oblasti ter oddelki bokejske mornarice, ki slavi te dni svojo slavo. Novi škof je zaenkrat ustoličen, posvečen pa bo takoj, čim prišpe iz Rima papeževa bula. Posvečenje bo izvršil splitski škof.

Na sredi ulice je študent medicine Ernest Elblstein v Subotici napadel z nožem mlado dekle in jo nekajkrat urezal v obraz. Fant je bil v dekle zaljubljen, pa dekle za to niti vedelo ni. Ernest je v Belgradu študiral skupaj z dekletovo sestro in se po njej seznanil z Verico. Ko se je v nedeljo sprehajal po Subotici, je stopil k dekletu in ga vprašal, če mu ima kaj povedati. Ker mu ni nič odgovorila, ampak se samo nasmehnila, je Ernest potegnil nož in z njim nekajkrat potegnil po dekletovem licu. Ko so ga prijeli, je venomer zatrljeval, da je čisto vesele človek, čeprav je zdravnik ugotovil, da se mu je omračil um.

Zivega volka je ujel Črnogorec Nikola Roganovič iz vasi Doli pri Danilovgradu. Kmet je opazil, da se okrog njegove staje stalno potepa volk. Ker se je Nikola bal, da mu volk ne bi raztrgal ovac, je sklenil volka počakati in se ga lotiti, čeprav ni imel nobenega strelnega orožja. Res se je sredi noči volk spet pripeljal pred stajo in Nikola ga je pustil, da se mu je čisto približal. Ko je bil dva koraka pred njim, je Nikola skočil nanj in ga zgrabil. Dolgo sta se borila, nazadnje pa je Nikola le znal volku vreči za vrat zanjko in ga potem privleči v hišo.

Na brata je streljal, pa se mu je samokres razletel v roki in ga težko ranil. Brata Mijo in Ivan Vučićević iz Cerovljanov pri Petrinji sta bila dolga leta skregana ter sta se ob vsaki priložnosti ponovno sprla. Med njima bi prišlo že do krvavega obračuna, če ne bi imela se mater, ki je znala ob vsaki nevarnosti brata pomiriti in ločiti drugega od drugega. Mati ju je opominjala, češ da Bog kaznuje vsakogar, kdor dvigne roko na drugega. Pred dnevi je hotel Ivan posekati neko staro drevo, toda brat Mijo mu je dejanje preprečil. Jezen je Ivan potegnil iz zepa star samokres in ustrelil proti bratu. In glej jo nesrečo! Samokres se je razletel v roki in mu jo raztrgal. Vaščani pravijo, da se je uresničil materin opomin.

Pod tramvaj se je v Zagrebu zaletel s kolesom vajenec Dragotin Pečanski. Vajenec se je za zabavo vozil s kolesom in dirjal proti Kvaternikovemu trgu, v katerega je prav tisti čas vstajali tudi tramvaj. Fant tramvaj ni videl in je nenadoma zadel vanj, pri čemer je padel ravno pod kolesa. Zaradi hudih ran na glavi so fantiča takoj prepeljali v bolnišnico, vendar mu tam zdravniki niso mogli pomagati. Čez dobre pol ure je izdihnil.

Krvava družinska drama se je odigrala večeraj v Belgradu. Mizar Brana Savič je nekaj let živel srečno s svojo ženo in svojimi otroki. Nekega dne pa se je zaljubil v Mirjano in jo pripeljal v svojo hišo. Prava žena je morala pobrati svoje stvari in oditi. Čim pa se je Mirjana udomačila, ji je zrastle greben. Ubogi mizar ni nikdar toliko zaslužil, da bi bilo dovolj. Sledili so prepiri, dokler ni Mirjana pobegnila. Obupani mizar jo je spet poiskal in jo pripeljal domov. Večera pa so sosedje čuli krike iz mizarjevega stanovanja. Ko so vdrli v sobo, so našli mizarja in njegovo prilježno v ločki krvi. Mizar je z nožem prerezal Mirjani vrat, nakar se je še sam zabodel v prsa. Ko so prišli orožniki, je bil še nekaj minut pri zavesti.

Banovinski svet primorske banovine se je večeraj zbral in začel obravnavati proračun, ki znaša okrog 57 milijonov dinarjev. Zasedanje je otvoril ban dr. Jablanović, ki je članom sveta tudi sporočil, da namerava banovina najeti pri Drž. hipotekarni banki 50 milijonov dinarjev posojila za izpolnjevanje najnujnejših javnih del, zlasti pa za izpolnjevanje že obstoječih in graditel novih bolnišnic. Dalje namerava banovina razpisati notranje posojilo v znesku nekaj milijonov za ureditev vprašanja zaostanka pri pokojninah občinskih uslužbencev.

Težkega grešnika pretipavajo pred skopljanskim sodiščem. Danilo Popović je bil občinski uradnik, pa je svojo službo zlorabil, da je ponarejeval listine in tako pridobil denar. Preiskava je dognala okrog 1200 takih pregreškov, od katerih pa so mogli dokazati le 324. Poleg tega je mož zagrešil še 237 utaj uradnega denarja. Obtožnica je tako dolga, da jo je državni tožilec bral cele štiri ure.

Popotniški obrazi

Slov. Konjice, 3. februarja.

Objavljamo dopis z dežele, kot sliko vsakovrstnega življenja naših ljudi:

„Trgovski potniki“

Ne mislimo tu onih trgovskih potnikov, ki neprestano hodijo okoli trgovcev in trvd, pač pa one, ki po kmečkih hišah prodajajo razno blago, kakor: kuhinjsko posodo, platno, nogavice itd. Večinoma so to Hrvatje. Mnogo pa je tudi Slovencev, ljudi, ki so s trdim delom prislužili toliko denarja, da so si nakupili gotovo količino tega blaga ter odšli z njim na pot v nadi, da dobe vsaj nekaj dinarjev zase in za domače. Težave, s katerimi se morajo ti ljudje boriti, so res velike. Njihov stan je beden, ker so preveč odvisni od marsičesa, tudi od gnetnega stanja drugih ljudi. Ljudje nimajo vedno denarja. Če ga pa dobe, si potrebuje nabavijo v trgovini, kjer kupijo tudi ceneje. Vsakemu je razumljivo, da prodajalec-potnik mora tudi nekaj zaslužiti, vendar ljudje štedijo, kolikor je mogoče. Večkrat se zgodi, da krošnjar ves dan ničesar ne proda, poleg tega pa še posluša ljudsko nejevoljo nad višjo ceno. Dostikrat se zgodi, da tak siromak po ves dan ne zaužije nobene hrane, ker iste ne dobi, kupiti si je pa ne more. Včasih pa dobi kje kakšen kos kruha in nič toplega, kar posebno pozimi ni prijetno. Mnogokje jim niti prenočišča ne zaupajo. Pozimi takšni potniki prezebajo. Zato tudi njihovo zdravje ni trdno. Večkrat nas obiščejo ljudje, ki prodajajo potrebščine za britje, parfume, razne slike itd. Srečujemo na teh potih že tudi ženske. Trda je skorja tega kruha.

Koledniki

Od Božiča do Svečnice na deželi koledujejo. S seboj nosijo nahrbtnike ter nabirajo darove v blagu ali denarju. Oni, ki pridejo koledovat od daleč, celo s Ptujkega polja, pa zbirajo le denar. Ob hujšem mrazu njihova pot tudi ni prijetna.

V novo nogometno leto stopamo

V novo nogometno leto stopamo; razne bilance preteklega leta so za nami. V duhu smo preleteli važnejše dogodke po vsem svetu. Prijatelje nogometa je seveda najbolj zanimala bilanca tega športa. V nekih državah so z njo zadovoljni, drugod pa spet ne in se morajo tolažiti z mislijo ter željo, da bi bilo v letu 1938 boljše. Kako bo, na to vprašanje bomo lahko odgovorili ob letu osorej.

Vsa zadnja leta smo lahko opazili, da se je jela vodilnega evropskega nogometa lotevati kriza. Igra, ki jo je prinesla in vsilila ostalim, zlasti srednjeevropskim narodom, avstrijska, za skrbno, kratko kombinatoriko orientirana šola, je začela kazati pogubne izrodke: stremljenje za virtuosnostjo, ki je postajala v tekmah sama sebi namen, izigravanje nasprotnika, ki se je v letih pokazalo za brezplodno — kakor hitro se je dobil učinkovit lek proti temu izigravanju, — angažiranje vsega dela, predvsem v polje, kar je povzročilo, da se je obromila udarnost pred golom, in hiperkombinatorika, ki pri delu skoraj ni prišla iz horizontalnih akcij na enem in istem mestu, marveč je ploščila igro le v širino. Kult tehnične dovršenosti je kakor epidemija začel razsajati zlasti med srednjeevropskimi narodi. Propadla je najprej avstrijski, nato madžarski, češki in nazadnje še — kakor kaže — italijanski nogomet. Zato pa so se dvignili drugi narodi, v prvi vrsti Nemci, nato Švicarji, Poljaki ter Francozi. Pojavile so se težnje, da bi se uvedel v igro drugačen borbeni sistem. In ta sistem se je dobro obnesel, dasi je svoje prednosti na več frontah pokazal šele letos v zgodnji jeseni. Še najprej so se »zbrihtali« Madžari, ki so s tem, da so korigirali brezplodni stil igračkanja, kmalu zaigrali prav vidno vlogo. Ta korektura se je spoznala prvič že tedaj, ko je letos jeseni madžarska reprezentanca v Budimpešti porazila Čeha kar z 8:3!

Hiperkombiniranemu in preveč prefinjenemu nogometu (prva velika hiba evropskega nogometa v zadnjih letih) ni škodovala porcija kick and rusha, marveč mu je celo koristila. Na drugi strani pa je evropskim deželam koristila doza tehnike in skrbno premišljene taktične naštarnosti v boju. Nemčija, Francija, Švica in Poljska so se kar na vsem lepem pokazale za enakopravne nasprotnike Avstriji, Češki, Madžarski in Italiji, državam, ki jim vse do zadnjega leta v Evropi pač nihče ni oporekal primata!

Pri izgrajevanju novega stila so bili najpridnejši in najskrbnejši Nemci, ki so reformirali že svoj čas znani WM sistem. Centerhalf je predstavljala srednjega branilca, stranska halfa sta bila neke vrste rezervni zvezi — ob napadalni akciji — ob defenzivni pa sta bila takoj pri roki kot rezervna branilca. Z dolgimi pasovi na krila je bilo na ta način možno z naglim napadom presenetiti nasprotno obrambo, medtem ko je — ob tretjem branilcu — ostala domača za nasprotnika kljub temu, da

Prvoboriteljica za moderniziranje Japonk - V Zaporu Resničen roman plemenite Japonke

Japonska je danes med zadnjimi kulturnimi državami — po tehniški popolnosti se lahko meri z najboljimi zapadnjaki — ki drži svoje ženstvo v verigah sto- in tisočletnih navad. Dovoljene so sicer izjeme, toda bolj za reklamo, ko se Japonka pokaže na isti stopnji kot njene »srečnejše sestre, s hčerke belokozočev«, vendar pa neizprosna postava zahteva, da se Japonka nikdar za vedno in popolnoma ne izneveri navadam svojih babic in prababic. Sveto mora spoštovati voljo prednikov, ki zahteva, da Japonka živi mirno, zabrisano življenje v družini, čaka na svojega ženina, ki so ga ji določili največkrat že ob rojstvu, se popolnoma suženjsko predaje na milost in nemilost svojega moža ter se ne vtika v njegove ali kakršnekoli javne zadeve.

V tem duhu je rasla in se vzgajala ljubka hčerka mogočnega Samuraja, najlepša med sovrstnicami. Nekega dne pa jo pride iskat ženin, kateremu je bila obljubljena že v zibelki, sin neke druge mogočnega družine, baron Išimoto, ki je dovršil svoje študije na evropskih in ameriških vseučiliščih. Bil je navdušen pristaš modernih ženskih pravic, hud nasprotnik japonskega nazadnjaštva in trdno odločen na neizprosni boj proti vsaki starokopitnosti.

Ljubka ženica, katero so mu vsilili, mu je na mah ugajala. V njeno neizrekljivo presenečenje — saj so jo učili, da je mož vsemogočen gospod, ki govori z ženo kot s psom — jo je prijazno, domače in brez navadnega ceremoniala ogovoril kot prijetno tovarišico.

Povedal ji je svoje mnenje o japonskih navadah, ji govoril, kako ženske žive drugod, ji omenil svoj načrt preosnove japonske družbe, jo prosil, naj ona prav tako deluje med ženskami za povzdigo njihovega dostojanstva, svobodnega razpolaganja s svojim življenjem, imetjem, nošo itd.

Kmalu ji je preskrbel raznih učiteljev in vzgojiteljev, da bi jo pripravili na življenje belih žensk. Bila je izredno nadarjena in duhovita, z največjim veseljem se je oklenila nove vzgoje in učenja jezikov ter čez mero vzljubila svojega moža zaradi tako nepričakovanega ravnanja. Tudi on je bil svoje dražestne in razumne žene nad vse vesel. Da bi se še bolj izpopolnila in utrdila, jo je poslal za tri leta v New York.

Ko pa se je reva čez tri leta vrnila domov, se z vso dušo vrgla na delo za osvoboditev in

modernizacijo japonskega ženstva, si z raznimi javnimi nastopi in govori po radiu pridobila na tisoče in tisoče privrženek, je opazila na možu veliko spremembo. On, ki ji je prvi dal pobudo za preosnovo japonskega družabnega reda, se je ustrašil njenega ognja, spoznal, da mu je javnost prevzela ženo; začel je obsojati njeno ravnanje, se pridružil stranki konservativcev, katerim je nekdanj napovedal boj, in svoji ženi prepovedal vsako nadaljnje javno delovanje.

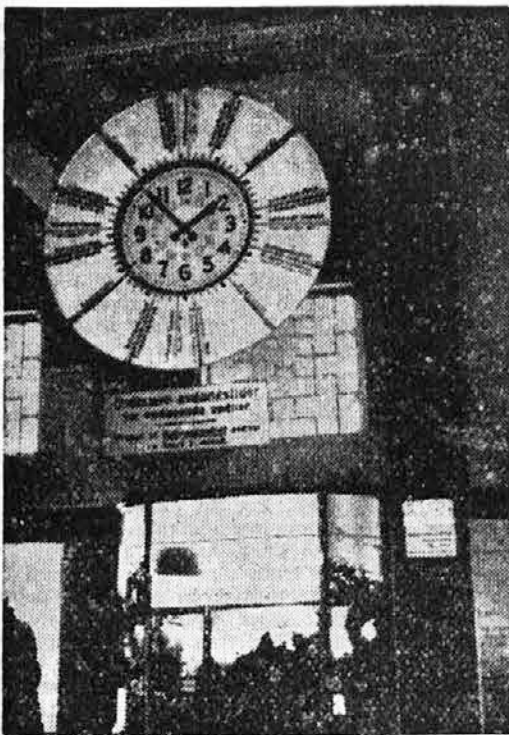
»Spoznal sem,« pravi, »da svoboda ni vrt, v katerem bi se smele sprehajati ženske. Njihovo mesto je izključno samo doma, v krogu družine in njihova naloga je edino ta, ki so jo določili naši modri predniki, da namreč streže svojemu možu in gospodu. Zato hočem, da se povrneva na pot, s katere sva za nekaj časa zašla. Pozivljam te, da se odpoveš vsakemu delovanju, ki bi te potegnilo izven strogih meja družinskih dolžnosti, jaz pa se povrnem med ljudi, katerih vrste ne bi smel nikdar zapustiti, med konservativce.«

Kakor jo je prijetno presenetil možev prvi govor, ko ji je obljubil prostost in ji vzbudil neomejeno ljubezen in hvaležnost, tako jo je brido razočaral njegov sedanji govor. Srce ji je hotelo počiti, ljubila je svojega moža, še bolj pa je ljubila svoj boj za pravice žensk, svoj ideal, kateremu se ni mogla več izneveriti in pustiti na cedilu desetstične svojih pripadnic. Zapustila je moža in dom, nadela svojemu gibanju ime

„Društvo razočarank“

in se s še večjo vneto posvetila delu, da uduši nečnejše utripe srca.

Tedaj pa se je začela uveljavljati japonska postava. Policija je zaprla baronico Išimoto in 370 drugih plemkinj in vodilnih navdušenk ženskega gibanja »obtožene veleizdaje in protinacionalne propagande, ki škoduje vsemodri in vsemogočni vladi N. V. Mikada. Baronica Išimoto je prekršila postavbo poslušnosti, ki jo vsaka žena dolguje svojemu možu, ter se spustila v revolucionarno delovanje, katero veliko število nespametnih in slabotnih Japonk opazuje brez groze. Zato izgublja vse svoje plemiške naslove in se izroča sodiču, da se primerno kaznuje.«



Praktična kolodvorska ura. Na uri so označene smeri in čas odhoda raznih vlakov. Dopoldanski vlaki so označeni z drugačno barvo kot popoldanski. Takšno uro imajo v mestu Oslo na Norveškem.

Skrivnost srečnega zakona

Znameniti angleški državnik Lloyd George, ki je včasih igral veliko vlogo v mednarodni politiki, sedaj pa preživlja svoje dni deloma na francoski obali, v neki vili blizu Nice, deloma v svoji deželski hiši v Angliji, je pred kratkim obhajal 50 letnico svoje poroke. Ob tej priliki sta oba slavljena zaupala časnikarjem skrivnost svojega dolgoletnega srečnega zakona.

Poznala sta se še kot petletna otroka, se poročila s 25 leti, ko je bil on še čisto navaden in slabo plačan pisar v ministrstvu, ter živel nekaj let pri njenih starših. Pozneje juna je njen oče postavil hišo, on se je vrgel v politiko in postal kmalu precej vpliven član parlamenta. Imela sta pet otrok, ki imajo danes vsi visoke položaje.

»Jaz sem se vedno tesno držala svojega moža, ker vem, da je prisotnost ženske v veliko tolažbo in pomoč možu s težavnim delom... Zato sem danes bolj kot kdaj prej priča, da se mora žena v prvi vrsti ukvarjati z možem, potem z otroki in nazadnje šele sama s seboj, če hoče ohraniti srečo v hiši.«

»Za svoje uspehe,« pravi Lloyd George, »se moram veliko zahvaliti svoji ženi. Tako je pogumna, nikdar se ne razburja in nikdar ne jezi, da je res čudovito imeti tako osebo poleg sebe.«

Odločni davkoplačevalci

V Franciji je živel mati z dvema sinovima, ki nikakor ni hotela plačati 200 frankov davka. Prišli so orožniki, da bi ga izterjali. Trojica pa se je zavarovala v hiši, zaprla vrata in pretila vsakemu, ki bi skušal vdreti v hišo, s smrtjo. Birič je najprej poslal k vratom mladega ključavničarja, da bi s silo odprl. Ključavničar je padel kot prva žrtev in svarilen zglod pod kroglo trmastih upornikov. Drugi dan je prišla cela četa orožnikov in zija, obdali so hišo in neki orožnik, ki se je hiši preveč približal, je padel kot druga žrtev. Branilci strdnjavec so nato svojo utrdbo, razdrapano kmečko hišo, zažgali in se skušali rešiti z begom. Toda dosegli so jih kroglo orožnikov, mati in en sin sta se mrtva zgrudila, drugega pa so ujeli. Štirje mrtveci za 200 frankov — ali kako znajo francoski kmetje braniti svojo lastnino. Potemtakem smo še daleč od komunizma.

Ali ste že poravnali naročnino?

Drag ubežnik

Iz neke glavne dunajske jetnišnice je ušel star prekanec in nepoboljšljivec, ki je vsega skupaj preživel že 17 let po raznih avstrijskih ječah, ker hoče menda ostati zvest svojemu imenu: piše se Svoboda. Njegov beg so kmalu opazili, videli so pa tudi, da so z njim vred izginili vsi jetniški ključji, zato so se zelo oddahnili, ko so ubežnika po nekaj urah že prijeli in privedli nazaj. Toda ključev ni imel. Rekel je, da jih je vrgel v Donavo. Ker mu niso verjeli in ker so se bali, da jih je izročil kakemu pajdašu, ki bi lahko z drugimi pajdaši lepega dne mirno dobil vstop v jetnišnico in spustil vse zločince, so morali vse ključavnice predruščiti, kar jih je stalo kakih 50.000 dinarjev.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Torek, 8. febr.: 11 Soliska ura: Prešernov (nastop učencev drž. ogledne ljudske šole kralja Aleksandra) — 12 Virtuoz (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Opoldanski koncert Radijskega orkestra — 14 Napovedi — 15 Pester apored (Radijski orkester) — 18.40 Zagodovinska pota židovstva (g. urednik Fr. Terseglav) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Zabavni zvočni tednik — 20 Prešernov večer — ob obletnici njegove smrti: Akademski pevski kvintet, Radijski orkester, g. Drago Zagar, recitacije; govori g. prof. France Koblar; Ivan Pregelj; v Emava (Prešernov pogreb) — igrajo člani Radijske igralne družine) — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Za ples! (plošče). Sreda, 9. febr.: 12 Slovenski šramel kvartet — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Kozanske pesmi (ploče) — 14 Napov. — 18 Mladinska ura — 18.10 Nova pravila bratovskih skladnic (g. Rudolf Smernu) — 19 Napovedi, poročila — 19.20 Nac. ura — 19.50 Sahovski kotiček — 20 Koncert. Sodelujeta: ga. Pavla Lovčeva in Radijski orkester — 21.10 Laha glasba na dveh klavirjih (plošče) — 21.20 Pevski jazz kvartet — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Vesel koncert Radijskega orkestra.

Drugi programi

Torek, 8. febr.: Belgrad: 20 Narodne pesmi, 20.30 Filharmonični koncert — Zagreb: 20 Igra, 20.30 Pevski koncert, 21 Orkester in sopran, 22.20 Plesna glasba — Dunaj: 19.40 Narodne pesmi, 20.10 Pesta glasba, 21.10 Igra, 22.20 Verdijeve skladbe, 23 Plošče — Budimpešta: 18.50 Filmska glasba, 19.30 Igra, 21 Pevski koncert, 22 Ciganski orkester, 23 Jazz — Rim-Bari: 17.15 Vok. konc., 21 Gledališki prenos — Praga: 20.15 Opera, 30.55 Ruska glasba — Varšava: 20.10 Cerkevni zbor, 21 Ples, glasba, 21.55 Poljski skladatelj — Sofija: 20 Violina, 20.30 Komorna glasba, 21.15 Klavir, 22 Ruske romane, 23.30 Plesna glasba — Hamburg: 20.10 Plesni večer — Bratislava: 20 Stara in moderna plesna glasba — Lipsko: 19.10 Vojaška godba, 20 Glasbene novosti — Bernmünster: 20 Simfonični koncert — Strassbourg: 21.30 Pesta glasba.

»Rekrut, vi ste podobar po poklicu, kaj ne?«
»Da, gospod narednik.« »Dobro, pridite vsako jutro v mojo pisarno ter mi svinčnik ošpičite.«

Mark Twain:

Kraljevič in siromak



15.

Hertford je imel precej sitnosti z mladim kraljem, ker Tom ni hotel podpisovati novih zakonov, ki so se mu zdeli krivični. Stari vojvoda Norfolški je neprestano napadal Hertfordovo politiko, ga celo javno osramotil in ga izzval na dvoboj. Da bi se Hertford temu izognil, je ukazal zapreti Norfolškega vojvodo.

ROBERT LORD

POD ČRNO KRINKO

»Pa, čemu imaš to?... Menda vendar ne misliš česa novega izumiti?...« je nadaljeval Ed.

»Sam se takole malo učim. Sestavljam nov škripec,« je Joe resno odgovoril, odložil za trenutek svojo računico, ugriznil kos z medom namazanega kruha in opazoval tovariše, ki so se mu na skrivaj muzali.

»To se pravi z drugimi besedami, da imaš še premalo posla v tovarni. Morda bi bilo pa še boljše, če bi svojemu staremu pomagal gojiti kokoši na njegovem posestvu.«

»Pusti ga pri miru, Cliff,« je ustavil razgovor Ed. »Saj ima vendar vso pravico, da dela v prostem času